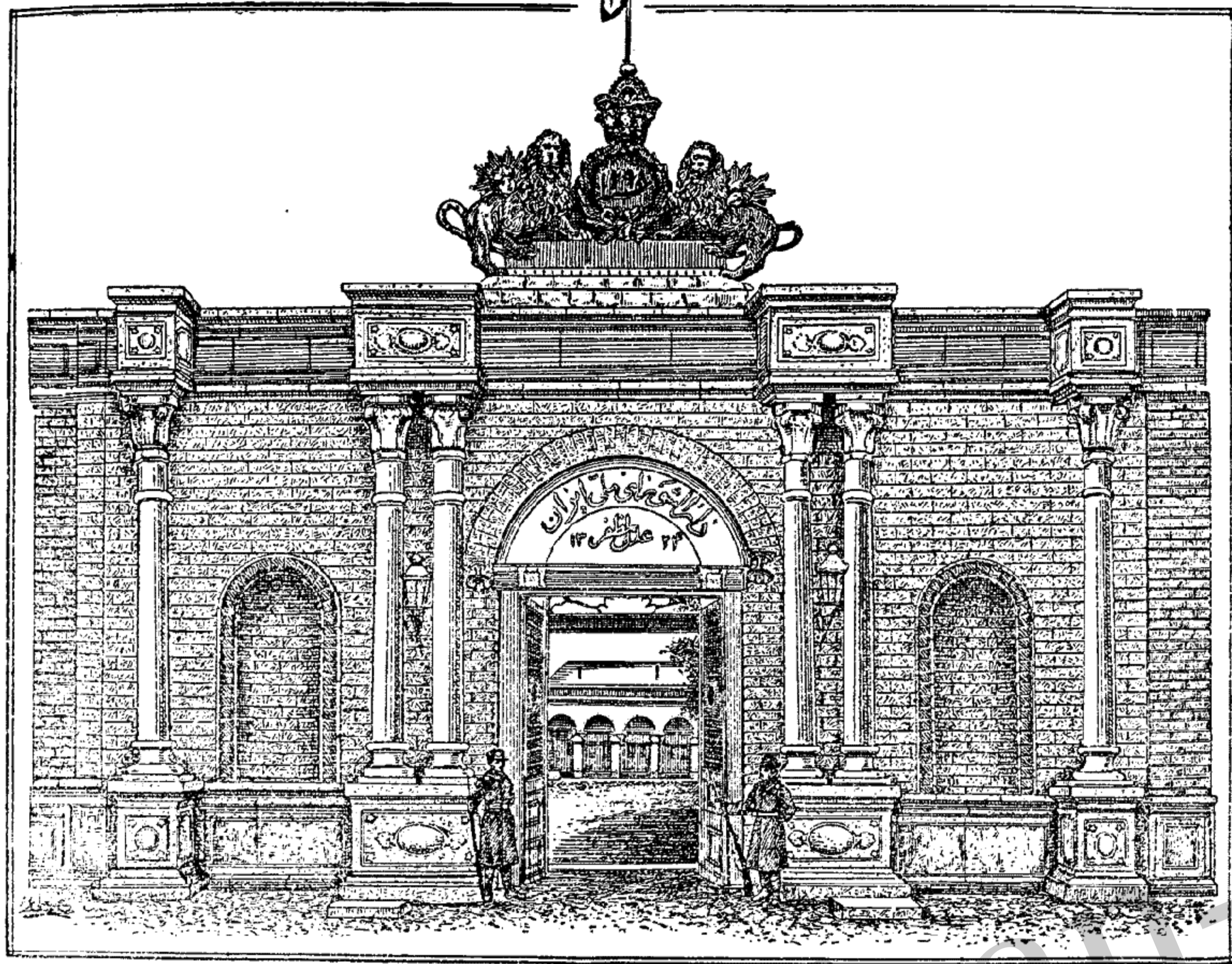

دوره ششم تقویمیه

<p>جلسه ۱۷۸</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۱۴۳</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه یکشنبه ۱۹ آذرماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۶ جادی الثانیه ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

مجلس مذاکرات دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يك شنبه ۱۹ آذر ماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۶ جمادی الثاني ۱۳۴۶

جلسه ۱۷۸

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر ریاست
آقای پیرنیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس یوم پنجشنبه شانزدهم
آذر را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

رئیس -- صورت مجلس ایرادی ندارد
(گفتند خیر)

رئیس -- صورت مجلس تصویب شد.

عمره	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	سؤال آقای حاج آقا رضا رفیع از آقای وزیر مالیه راجع به تشکیل بانک ملی وشکایت اهالی شمال در این موضوع و جواب آقای وزیر مالیه	۲۸۸۵	
۲	سؤال آقای امیر حسین خان از آقای وزیر مالیه راجع به مالیات که از طوابعین ارباب در ذرفول اخذ میکنند و جواب آقای وزیر	۲۸۸۵	۲۸۸۹
۳	سؤال آقای دیبا از کفیل وزارت امور خارجه راجع به مزاحمت مأمورین درک شوروی به املاک شاهسونها در سرحد مغان و بیله سوار و جواب آقای کفیل	۲۸۸۹	
۴	سؤال آقای اقا سید یعقوب از آقای کفیل وزارت امور خارجه راجع به تسلیم یرت بهلوی از طرف دولت شوروی و جواب آقای کفیل	۲۸۸۹	
۵	سؤال آقای حقنویس از آقای وزیر مالیه راجع به شاگردان مدرسه فلاح و مساعدتی که بایستی از طرف دولت نسبت بانها بشود و جواب آقای وزیر مالیه	۲۸۸۹	۲۸۹۰
۶	سؤال آقای کازرون از آقای وزیر فواید عامه راجع به راه عباسی و کرمان و سایر طرق شوسه و علت تعطیل ساختمان آنها و جواب آقای وزیر فواید عامه	۲۸۹۱	۴۸۹۳
۷	سؤال آقای حاج میرزا مرزبان از آقای وزیر مالیه راجع به اخذ مالیات سرقفلی در کرمان و جواب آقای وزیر مالیه	۲۸۹۳	۲۸۹۴
۸	سؤال آقای یاسائی از آقای وزیر فواید عامه راجع بکشیدن خط آهن از بندر جز از طریق استرآباد و شاهرود و هم چنین راجع به راه خراسان و جواب آقای وزیر فواید عامه	۲۸۹۴	۲۸۹۶
۹	قرائت طرح پیشنهادی آقایان نگهبان راجع باصلاح قسمت اخیر ماده ۹۳ نظامنامه داخلی و تصویب دو فوریت آن و مذاکره در اطراف طرح مزبور	۲۸۹۷	۲۹۰۱

وزیر مالیه - دو فقره لایحه راجع بدیون داخلی است که تقدیم میشود و چند فقره لایحه راجع به حقوق اجزاء جزء وزارتخانه ها است برای وراث آنها که در سرکار بادر نتیجه زحمت مرده اند و مشمول قانون استخدام هم نشده اند. آقای امیر حسین خان هم يك سوألی از بنده کرده بودند برای جوابش حاضرم کفیل وزارت خارجه - يك فقره لایحه است راجع به قبرستان کاتولیک ها در اهواز که تقدیم میشود.

رئیس - آقای حاجی آقا رضا رفیع از آقای وزیر مالیه سوألی دارند

وزیر مالیه - حاضرم بفرمائید
حاج آقا رضا رفیع - آقایان مستحضرنده که در اثر انقلابات اخیر شمال گرفتاریهای مردم طوری شده بود که مردم محتاج به يك مساعدتهائی بودند یعنی تکلی امور تجارت در آنجا مختل شده بود مخصوصاً با فشار آن محل هائی که پول قرض میدهند به تجار طوری برای مردم اسباب زحمت شده بود که همیشه عریضجات بمجلس و مقامات صالحه عرض میکردند برای اینکه بانکی در ایران تشکیل شود وقتی هم لایحه بانك بمجلس شورای ملی آمد همه آقایان نمایندگان حس کردند احتیاج مردم و تجار را بانك و بانك را جزء اساس تجارت و لوازم اولیه میدانستند و با يك فوریت و دلگیری همه آقایان رأی دادند و بالاخره تصویب شد و از مجلس خارج شد مدتی است تلگرافانی از گیلان و از سایر نقاط شمالی در این خصوص میرسند و همینطور مردم منتظر نتیجه اند که به بینند چه شده يك بانك پهلوئی در گیلان تشکیل شده که تا اندازه سبب رفاهیت مردم شده است ولیکن او کافی نیست که مردم را بی نیاز کند من از آقای وزیر مالیه سوألی میکنم که در باب این بانك و این لایحه که از مجلس گذشت کی مردم به نتیجه میرسند و کی نتیجه آراء مجلس شورای ملی عاید خواهد شد اگر ممکن است بنده را مستحضر سازند.

وزیر مالیه - لایحه که از مجلس گذشت پیش بینی افتتاح و شروع به تأسیس بانك را برای همین اوان کرده بود متأسفانه بواسطه اشکالی که در موضوع متخصص پیدا شد که بعد مجبور شدیم قانون به مجلس تقدیم کردیم و در مجلس در آن قانون تجدید نظر شد این مطلب به تعویق افتاد زیرا البته آقایان در نظر دارند که یکی از مراد آن قانون تهیه نظامنامه داخلی است که باید برای او نوشته شود و او را هم موقوف کرده است به اینکه وزیر مالیه با نظر متخصص این را تهیه کند و بعد به تصویب هیئت وزراء و کمیسیون قوانین مالیه برسد و در حقیقت اساس کار یعنی وجود متخصص مطلب را بکفایتی تأخیر انداخت ولی امروز خوش وقسم که میتوانم در جواب نماینده محترم عرض کنم که نزدیک بعمل است. یکی از متخصصین خیلی معروف آلمان که رای مطالعه در این قضایا چندبست وارد شده در طهران است و با خود بنده مشغول مطالعه کار بانك است شاید تا دو سه روز دیگر آن مأمور متخصص که برای این کار لازم است تهیه کنیم و تلگرافاً خواسته شود و تا یکماه دیگر شروع به کار کنیم و امید وارم که اگر تا یکماه دیگر هم نشود اول سال نو شروع بعمل بشود و مقدمات آهم با کمک آقایان باید بعمل بیاید یعنی کمیسیون قوانین مالیه هم بایستی تسریع بفرمایند که زود تر تمام شود ما هم در نظر گرفته ایم که این کار را زود تر تمام کنیم که مردم هم بتوانند استفاده های کاملی از این بانك بکنند

رئیس - آقای امیر حسینخان

امیر حسینخان ایلخان - بنده لازم میدانم اولاً يك مقدمه راجع بسؤال خودم عرض کنم و بعد داخل سؤال خودم بشوم و مقدمه این است که بنده کاملاً با دولت حاضره موافقم و البته این مانع از این نمیشود که بعضی حقایقی که باعث سلب آسایش مردم میشود در اینجا بگویم و جداً از آقای وزیر مالیه تقاضا کنم که

حق الامکان سعی بفرمایند و این قضا با اصلاح بفرمایند اساساً بنده عقیده دارم اگر چنانچه دولت های وقت يك قدری بیشتر در آسایش مردم توجه می کردند یا بکنند لزومی نداشت که يك نماینده بیاید در پشت تریبون و از يك وزیري سوأل بکند که چرا در فلانجا يك مالیاتی اضافه شده یا نسبت بمردم تعدی میشود و این يك وظیفه ایست که هر دولتی و هر وزارتخانه خودش باید این وظیفه را انجام بدهد ولی متأسفانه بعضی اوقات قصور و غفلت میشود و باعث سوأل میشود و حقیقه يك قسمتی از وقت مجلس گرفته میشود سوألی که بنده از آقای وزیر نا وزارت مالیه میکنم راجع باضافه مالیاتی است که در ظرف دو سال اخیر بر طواحين دزفول اضافه شده است اخیراً يك مکتوبات زیادی از طرف اهالی آنجا به آقای اسعد نماینده محترم دزفول و بخود بنده رسیده که اداره مالیه خوزستان اضافه مالیاتی بر طواحين دزفول بسته است که اهالی آنجا قادر به تأدیه آن نیستند و علت این اضافه مالیات هم این است که يك قسمت آسیابهایی بوده است در کنار رودخانه دزفول که آنها را ساخته بودند و چون بواسطه آب رودخانه آبیاری میشده اند اداره مالیه سابقاً آمده است و يك مالیاتهایی بسته است به آنها و گویا تا اندازه هم حق داشته باشد و بنده نمیدانم که در اداره مالیه خوزستان چه منظوری داشته اند که آن اسباب ها را يك تخفیفان داده اند به آنجا که تخفیف داده اند اضافه شده است بر آسیابهای دهات املاک اربانی و غیر اربانی و اشخاص مثلاً ملاحظه بفرمائید که در يك جائی که مالیات خودش را تأدیه میکند مالیات جنسایش را میدهد صد سال یا دویست سال قبل این مالیات بوده. از دو سال به این طرف آمده اند و گفته اند شما باید يك مالیات هم از آسیابها بدهید میگویند مطابق چه قانونی اگر مطابق جزء جمع است که شما صد سال است دارید

میگیرید اگر يك قانونی از مجلس گذشته است ما حاضرم بدهیم و اگر خود سرانه است نگیرید بالاخره مالیه این حرفها را نمیشنوند و اگر آقای وزیر هم موافقت کند با وزارت مالیه هم موافقت کند و بگوید که این مالیات زیادی است بعضی اعضاء مالیه قبول نمی کنند با مالیه خوزستان موافقت نمیکند چنانچه تا بحال چندین دفعه وزارت مالیه موافقت کرده است ولی اداره مالیه خوزستان موافقت نکرده است میگوید شاید وزارتخانه نفهمیده است در اینصورت مردم حقیقه بلا تکلیف مانند اند چند روز قبل بنده رفته بودم به اداره کل عایدات مملکتی و در آنجا کاری داشتم دیدم دارند قانون ممیزی را تفسیر میکنند در آنجائی که میگوید دولت مکلف است که هر نقطه از نقاط مملکت را بخواهد ممیزی کند که مقصود از این هر نقطه چیست؟ یکی گفت که مقصود این است که اگر شش دانگ يك دهی را در يك ایالت یا ولایتی بخواهیم ممیزی کنیم میتوانیم يك شعر از این شش دانگ را ممیزی کنیم باقی را بگذاریم بحال خودش آن یکی هم گفت بلی نظر قانون گذار هم این بوده است و حال آنکه ما چنین عقیده نداشتیم که هر نقطه از نقاط مملکت را بخواهند ممیزی کنند قصدشان این باشد که در يك بلوک یا يك ایالتی بروند و يك ناحیه پیدا کنند و از آن ناحیه يك دهی را در نظر بگیرند و از آن ده يك شعر ممیزی کنند. من گفتم تصور میکنم که مقصود قانون گذار این باشد این اصلاً عادلانه نیست بالاخره اینکه حاشیه رقم مقصود این بود برای اینکه میگویند که ما آسبائی را که جدیداً مالیات بسته ایم مطابق قانون ممیزی است میگوئیم آقا جان قانون ممیزی گفته است که شما هر نقطه از نقاط مملکت را میتوانید ممیزی کنید یعنی اگر خواستید ولایت دزفول را ممیزی کنید میتوانید یا اگر خواسته باشید يك قسمتی از دزفول را ممیزی کنید حق دارید نه اینکه تمام دزفول را رها کنید و فقط يك آسیاب را ممیزی کنید یا باید تمام آن بلوک را ممیزی کنید و الا يك آسیاب را نمیتوانید میگوید مطابق قانون

است که شما گذرانده اید بنده میگویم شما چرا آن طرف قانون را گرفته اید خوب قانون میگوید هر نقطه از نقاط مملکت را دولت مکلف است ممیزی کند این هر نقطه را شما ابالت مملکت بگیری ولایت مملکت بگیرد بلوک مملکت را بگیرد چرا از آن طرف گرفته اید و از يك ده يك شعیر ممیزی می کنید این عدالت نیست بهر صورت مطابق عرایضی که عرض کردم این مالیاتهایی که امروزه از دو سال باین طرف به طواحین دزفول اضافه کرده اند از روی هیچ قانون و عدالتی نیست مخصوصاً از آقای وزیر مالیه تقاضا دارم عوض این که جواب سؤالات بنده را بدهند (که شاید خیلی هم مطابق با سؤال باشد یا نباشد بنده که نمیتوانم پیش بینی کنم) تشریف ببرند وزارتخانه دوسیه این کار را ببینند اگر دیدند که حقیقه از روی انصاف است که يك مالیات جدیدی يك جائسی وضع کنند بنده هم حرفی ندارم ولی اگر مطابق انصاف نیست خواهش میکنم زحمت بکشند و به خوزستان تلگراف کنند که این دفعه قبول کنند و این مالیات اضافه را از مردم نگیرند این است عرایض بنده.

وزیر مالیه - بنده هم اجازه میخواهم که يك مقدمه کوچکی عرض کنم علاوه بر اینکه نماینده محترم فرمودند از موافقین دولت هستند از دوستان شخصی و رفقای قدیمی بنده هم هستند ولی تصور میکنم همان قسمت يك قدری مؤثر در این سؤال شده برای اینکه ایشان هم سؤال فرمودند هم جواب خودشان را فرمودند و هم بنده را نصیحت و هدایت و راهنمایی کردند و بالاخره حاشیه را بردند از سؤال بقانون ممیزی و بعد هم فرمودند که خواست جواب ندهی و بروی این کار را تمام کنی و این بالاخره همان طرز رفاقت و درستی و روابط شخصی است که این را هر وقت هم به بنده میفرمودند اطاعت میکردم ولی چون قضیه سؤال است بنده دو سه کلمه بطور اختصار جوابشان را عرض میکنم و آن این است

که گاهی خیلی لازم و مفید است که هر کدام از آقایان همچو مشاهدات دارند یا همچو مسائلی بنظرشان میرسد تشریف بیاورند بوزارتخانه و حقیقه به جزئیات مطلب و جریان و تفسیری که می خواهند بکنند وارد بشوند و دوسیه ها را به بینند و مذاکرات و مباحثات دو بدو با حضور سند و کاغذ و دوسیه بعمل بیاید مطلب بر خودشان واضح میشود و تصدیق خواهند فرمود. چنانکه یکی دو مرتبه دیگر هم این عرض را بنده این جا کرده ام. يك قسمت عمده از این پیش آمد ها و اختلافات مربوط بیک اوضاعی است که رفع کردنش مدت و تجربه میخواهد. اصلاح قوانین مدت لازم دارد. مثلاً قانون ممیزی همینطور که میفرمایند در موارد مختلفه ممکن است که موجب اختلافات بین فهم قانون و اجرای آن بشود. بنده در خاطر دارم که همین جا در مجلس چند نفر از آقایان نمایندگان يك طرح قانونی دادند که بنده هم موافقت کردم بود بکمسیون قوانین مالیه برای اینکه یکی دو ماده از قانون ممیزی توضیح شود و البته مسئله بر میگردد اینجا و اما راجع بطواحین که فرمودند مالیه میگوید من اجرای قانون کرده ام و يك طواحینی که مالیات نداشته اند ولی موجود بوده یا يك طواحینی که مالیات داشته اند ولی مالیاتهایی مطابق سابق داشته اند و در جزو يك املاکی هست یا يك طواحین مستقلی هم هست که در جزو املاک نیست اینها را مطابق قانون ممیزی از شان مالیات میگیریم. آقایان میفرمایند این ممیزی هنوز تعمیم نشده خوب اگر قانون نظرش به تعمیم است بالاخره يك مدت را معین کرده است که در آن مدت باید کار تمام شود اما ظاهراً هم مانعی نداشته است که مالیه يك نقطه را قبل از نقطه دیگر ممیزی کرده باشد و البته يك معایبی دارد که بنده هم تصدیق دارم که باید رفع شود یعنی با پیشنهاد قانونی از طرف ما به مجلس و دادن طرح از طرف وکلاء باید این معایب رفع

شود. الان کمیسیون قوانین مالیه تشکیل شده است ما هم در آنجا خواهیم رفت برای تعیین این تکلیف و تمام اینها برای این است که این مشکلات بطور کلی رفع بشود البته اینها را باید رفع کرد و نبایستی تصور کرد که اگر موجود هست و رفع نشده و این قبیل موارد پیش می آید فقط برای این است که مأمور دولت انجام وظیفه نکرده یا نمی کند بنده عرض میکنم مأمورینی که بعد انجام وظیفه میکنند دست خیر هستند متأسفانه خیلی زیاد هم هستند ولی این دلیل بر این میشود که این را کلیت داد و گفت تمام اینها خلاف وظیفه میکنند یا بقول آقا که فرمودند وقتی هم بانها تذکر داده میشود که این وظیفه نان نیست قبول نمیکنند بنده که همچو مأموری سراغ ندارم بطور صریح هم عرض میکنم که اگر يك چنین مأموری در يك اداره باشد بنده او را بیست و چهار ساعت میگذارم باشد خواه کلاه فرنگی سرش باشد خواه نباشد

امیر حسین خان - اجازه میفرمائید؟ عرض کنم حضورتان راجع به طواحین که حضرت والا فرمودند این طواحین جزو املاک شخصی است و همین مالیات طواحین را تحصیل کرده بودند به آب و ملک و خاک که سابقاً از آنها میگرفتند و این چیز جدیدی نیست که در آنجا میخواهند ممیزی کنند بنده عرض میکنم اگر میخواهید ممیزی کنید باید تمام آن خاک را ممیزی کنید و علاوه بنده پیش بینی کرده بودم که جواب مطابق سؤال بنده داده نخواهد شد ولی حالا باز مجبورم که این عرض را بکنم که يك اضافه مالیاتهایی هست که بهیچوجه و بموجب هیچ قانونی حق ندارند به این آسیابها به ندادند، حق قبل از قانون ممیزی هم این اضافات را آمده اند و تحصیل کرده اند از آسیابها میگیرند در صورتیکه مطابق هیچ قانونی نیست و من از حضرت والا تقاضا دارم همان طوری که عرض کردم رسیدگی نکنند و در این باب از وزارت مالیه توضیح بخواهند و کاری نکنند که يك عده مردم بیچاره از

این تحصیل و خلاف قانونی که به آنها شده است راحت و آسوده شوند، و اینکه فرمودند اگر يك مأموری بخواهد خلاف حکم من رفتار کند او را منصرف میکنند بنده هم عرض نکردم که خلاف قانون میکنند عرض کردم که ممکن است دو سال به مکاتبه و کاغذ بازی طول بکشد و بالاخره آن مرد که هم مرده باشد و تازه شما کاغذ بنویسید و بالاخره با این ترتیب هیچوقت مملکت آباد نمیشود و آسیاب آبادان برای مردم فراهم نمیکند.

وزیر مالیه - بنده همانطور که وعده کردم باید مطالعه کنم ولی این مطلبی که فرمودند يك مواد مخصوصی دارد که بنده حالا میخواهم:

ماده اول - از عایدات خالص طواحین ..

مدرس - مالیات علیحده نیست یکی است

وزیر مالیه - آقای مدرس حوصله بفرمائید شما چرا نازکی این قدر عجول شده اید خوب بنده میخواهم قانون را بخوانم این قانونی است که خودتان گذرانده اید من که نگذرانده ام. ماده اول - از عایدات خالص طواحینی که در اراضی اربابی واقع شده و با آب خالصه کار میکنند يك عشر بابت حق الماء دریافت میشود

ماده دوم - از عایدات خالص طواحینی که در اراضی خالصه بنا شده و با آب اربابی گردش میکند يك عشر بابت حق الارض دریافت میشود.

ماده سوم - از عایدات خالص طواحین که در اراضی خالصه بنا شده و با آب خالصه کار میکند يك عشر بابت حق الارض و يك عشر بابت حق الماء دریافت میشود

ماده چهارم - در مواردیکه دولت مالک تمام آب یا اراضی طاحونه نباشد به نسبت سهمی که مالک است حق الارض و حق الماء مطابق مواد فوق دریافت میشود ماده پنجم - عایدات خالص عبارتست از فلان. پس باید آقا بکفدری توجه بفرمائید به بینید این ماده چه میگوید. بنده قطعاً عرض میکنم که اینها مشمول این مواد هستند ...

امیر حسینخان نیستند
وزیر مالیه - خودتان اظهار کردید رودخانه در
اراضی خالصه خوزستان هست و اینها يك چیز هائی
است که سؤال و جواب لازم ندارد و مطلب کاملاً
مکشوف است و هر وقت به بنده میفرمودید مهتاب
عرض میکردم

رئیس - آقای دیبا از آقای کفیل وزارت امور
خارجه سؤالی داشتند ؟
دیبا - سؤال بنده راجع به املاک شاهسونها در
بيله سوار است در سرحد مغان که از مدتی باین طرف
مورد تعرض و مزاحمت مأمورین دولت شوروی هستند
و مکرر به بنده مراجعه کرده اند بنده هم به وزارت
امور خارجه مذاکره کرده ام حالا خواستم به بدین وزارت
امور خارجه چه اقدامی در این باب کرده و برفع مزاحمت
آنها شده است یا خیر ؟

پاک روان (کفیل وزارت امور خارجه) - در
نتیجه اقداماتی که اخیراً بعمل آمده است اجازه داده
اند که شاهسونها در آن اراضی زراعت بکنند

رئیس - آقای آقاسید یعقوب هم سؤالی دارند ؟
آقاسید یعقوب - بنده سؤالی که از وزارت خارجه کرده
بودم راجع نموده عهدنامه مابین دولت ایران و دولت جمهوری
شوروی بود. در این ماده ۱۰ عهدنامه يك مبدلانی
مابین دولت ایران و دولت شوروی شده بود که از آن
جمله تحویل دادن یرت بهلوی بود و درین مدت ترتیبان
داده نشده ولی در این قرار دادی که اخیراً گذشت در
این باب تصریح کرده است که یرت بهلوی را تسلیم نکنند
بنده سؤال کرده ام از کفیل محترم وزارت خارجه که
آیا در این باب چه اقدامی شده است تسلیم کرده اند یا
خیر ؟ در صورتیکه این مسئله در عهدنامه مودت است
و شش سال است تمام شده و ما هم کاملاً رعایت مواد
عهدنامه را کرده ایم چون عهدنامه پیش ما مقدس است
و علاقه داریم خواستیم به بدین در این باب چه اطلاعی

دارند یرت را مأمورین ما در دست گرفته اند یا خیر ؟
کفیل وزارت امور خارجه - سه روز است کمیسیون
شوروی برای تحویل یرت بهلوی وارد طهران شده است
و نا کمیسیون در وزارت فوئد عامه مشغول مذاکره
هستند و همین روزها یرت را تحویل خواهند داد.

رئیس - آقای حقنویس از آقای وزیر مالیه سؤالی
دارید بفرمائید

حقنویس - اگر ما قدر همین طرز حرکتان و همین کنندی
و بطاوی که در حرکت داشتیم باز رابطه اتصالی قائل
بودیم و از مقدماتمان نتیجه می گرفتیم بنده خیال میکردم
جلوتر از حالا بودیم بیشتر ضررها و نواقص ما مربوط
باین است که از مقدمه کمتر نتیجه میگیریم ، خیلی کارها
را میکنیم ولی از آن نتیجه نمیگیریم ، بیشتر عمرمان
مشغول حرف زدن و مقدمه سازی کردن است ما همه
متفقیم که این موضوع از مسائل بدیهی است که در
خیلی از اصول زندگان ما باید تغییرات داده شود و
نشود ما حائز سعادت نخواهیم شد یکی از مسائل خیلی
لازمه تغییر در اصول فلاحی است که گمان نمیکنم کسی
انکار داشته باشد هر کس که طرفدار ترقی است باید
متوجه این باشد که ما باید طرز فلاحمان را عرض
کنیم و به فلاحین همه جور کمک کنیم ، برسی این کار
يك قدمه هائی برداشته شده مثلاً مدرسه فلاحی در
کرده ایم دولت برای این مدرسه مخارجی متحمل شده
است ، افرادی عمر تلف کرده اند و رفته اند در این
مدرسه تحصیل کرده اند خوب شاگردی که از مدرسه
فلاحی بیرون آمد برای چه رفته است درس خوانده
است ؟ مملکت از او چه استفاده میخواهد ؟
دولت باید او را عامل تغییر فلاحی قرار بدهد و او
را فرستد جزو فلاحین که هم فلاحی را طرز جدید عمل
بکنند و هم به فلاحین قدیم طرز جدید فلاحی را یاد بدهد
نتیجه مدرسه فلاحی این است ، حالا اگر ما از این
کار نتیجه نگیریم حقیقه جز اینکه عمر آن اطفال را

ضایع کرده و يك پول هائی تلف کرده و فقط حرف
زده ایم دیگر فائده عاید ما نشده ، بنده مطلعم که
شاگرد های فارغ التحصیل مدرسه فلاحی يك تقاضای
خیلی مشروعی از وزارت مالیه کرده اند که در نتیجه
تحصیلاتشان هم خودشان يك فائده ببرند و هم به مملکت
فائده برسانند و آن این است که خواهش کرده اند
در املاک خالصه دولت بآنها آب و زمین بدهند و يك
مقدار مساعده که بر عهده میداده اند اضافه يك مقدار
وجه که آن وجه صرف وسائل فلاحی بشود و آن وجه را
هم سه ساله بپردازند این بود که خواستیم به بدین آقای
وزیر مالیه در این باب چه اقدامی فرموده اند و
کنون تقاضای آنها را اجابت فرموده اند یا خیر ؟

وزیر مالیه - بنده آنچه استنباط میکنم از فرمایشات
نماینده محترم این است که میخواهند بدانند وزارت مالیه
راجع به شاگرد های فارغ التحصیل مدرسه فلاحی چه
مساعدت میکند یا نه ؟ عرض میکنم بطور کلی مساعدت حاصل
است و خیلی از شاگردین فارغ التحصیل مدرسه فلاحی
هم درآمد خالصات مشغول کار هستند. این قسمت آخری
که فرمودند آنها تقاضای آب و زمین و يك
شرایطی داده شود این مطلب البته به يك مقدماتی که
خود آقا هم تصدیق دارند که این مقدمات باید بعمل آید
مورد هیچ شکل و زحمتی از طرف وزارت مالیه نخواهد
بود. منتهی آن مقدمات باید فراهم شود و البته خود
ما هم راهمائی میکنیم برای اینکه این مقدمات زودتر
فراهم بشود و البته حاضر هم هستیم مساعدت نکنیم

رئیس - آقای محمدولی میرزا
محمد ولی میرزا - يك طرحی بود که مدتی قبل تهیه
شده بود و بهضاء جمعی از آقایان هم رسیده بنده میخواستم
آن را تقدیم مقام ریاست بکنم راجع است بواگسذاری
قراولتآنهائی که در شهر تبریز است به بلدیة شهر تبریز

رئیس - راجع بدستور دو فقره پیشنهاد است .
حاج میرزا مرآت - بنده هم دو فقره سؤال کرده ام
وزیر مالیه - بنده راجع بدستور عرض دارم و میخواهم
تقاضا کنم که آقایان موافقت بفرمایند لایحه عوارض
بندری که مدتی است از کمیسیون قوانین مالیه گذشته
و خبرش هم طبع شده است جزو دستو باشد زیرا این
مسئله فوریت دارد و این قانون هم دو شوری است باید
تسریع کرد که زودتر تمام شود چون طرف احتیاج است
وزیر فوئد عامه - سه فقره لایحه است که تقدیم
مقدم مجلس شورای ملی میکنم یکی راجع به امتداد دو
خط راه آهن حدود گیلان است که اجازه داده شود
آن دو خط امتدادی تکمیل شود و مخارجی هم که بر
طبق قرار دادی که خود مستأجر کرده بعهده خود مستأجر
است که بعد مورد بحث و شور واقع میشود و یکی راجع
به بکنفر متخصص بيطار است که برای مؤسسه دفع آفات
حیوانی تقاضا شده اجازه مرحمت شود که استفاده شود
و يك فقره هم راجع به امتیازاتی است که در خصوص
چراغ برق و سایر چیز هائی است که باید احراز داده
شود.

آقاسید یعقوب - نماینده فوئد عامه چرا در کمیسیون
نهی آید ؟
وزیر فوئد عامه - علت نیامدنش این بود که چون
بست پرسش فوت کرده بود از این نقطه نظر چند روز
گرفته بودند و خود بنده هم مشغول تهیه این لایحه بودم
و البته حاضر شده و باز هم حاضر خواهیم شد در جلسه
قبل بکنفر و نمایندگان محترم راجع به راه و بکنفر
راجع به جنکل فرمایشاتی فرموده بودند راجع به راه
البته تصدیق میفرمایند که در این مدت آن پول هائی که
تخصیص داده شده بود برای راه سازی بقدر کفاف تصرف
رسیده و البته در این موضوع اگر هم يك نواقصی باشد تکمیل خواهد
شد ولی باید تصدیق بفرمائید که در این مدت مدید آنطوری
که بعضی دقت شود از طرف مأمورین طرق دقت نشده

است چنانچه در این مسافرت که بنده رفتم کاملاً مشاهده کردم و امیدوارم با توجه اعلیحضرت و کمک اهالی محترم و مجلس مقدس انشاء الله آن طوری که منظور است موفق شویم و راه را اصلاح کنیم. راجع به جنگلات هم بنده چیزی در این موضوع عرض نمیکنم. شاید از طرف اداره راه آهن يك اشتباهاتی در مورد اعلان شده باشد و البته این اشتباه رفع خواهد شد و اگر منظور نماینده محترم مازندران این بود که در مجلس این مطلب مذاکره شود بنده تصور میکنم که اگر بخود بنده مراجعه کنند این قبیل مذاکرات زودتر حل خواهد شد و هرگاه فرمایشی داشته باشند راجع به راه آهن و اینها با مراجعه بخود بنده زودتر حل خواهد شد زیرا چند روز باید در مجلس مطرح شود و بنده بعد در روزنامه بخوانم و آنوقت بالاخره يك جواب فور مالیته عرض کنم. بنده صریح عرض میکنم اگر کسی نیانی کرده باشد یا سرقی کرده باشد بدون هیچ ملاحظه به بنده اظهار کنند و بنده هم بدون هیچ ملاحظه که این بسته بيك دسته یا يك جایی است مختلس هر کس باشد یا تباان کرده باشد بطور حتم او را خارج خواهم کرد.

آقا سید یعقوب - بعد از محاکمه بفرمائید

وزیر فواید عامه - در این صورت بهترین وسیله برای اینکه نتیجه گرفته شود این است که در این قضایا به بنده مراجعه کنند و بنده هم اطمینان میدهم که بدون هیچگونه ملاحظه او را اخراج خواهم کرد.

رئیس - آقای کارزونی از آقای وزیر فواید عامه سؤالی داشتید قبلاً اطلاع داده اید؟

کارزونی - بله

دادگر - بنده عرض دارم

رئیس - (خطاب به آقای کارزونی) بفرمائید

کارزونی - بنده راستی و صمیمانه خیلی مطمئن و امیدوارم که بواسطه جدیت و صمیمیتی که وزیر محترم

فواید عامه دارند میخواهند مستقیماً در خط اجراء وظائف خودشان وارد شوند و هیچ ملاحظه هم نخواهند داشت و نظر دارند که کارها در مجرای قانونی خودش بجزایان افتد و بعد از این اسباب نگران بر خلاف گذشته پیش نیاید. موضوعی را که بنده میخواهم سؤال کنم راجع است به راه بندر عباس به کرمان که بعقیده بنده (و البته سایر آقایان نمایندگان هم کاملاً مستحضرد) فوق العاده مهم است. اصولاً البته تصدیق می فرمائید که تهیه تسهیلات و وسائل حمل و نقل بایستی در حدود بنادر باشد. بجهت تسهیل تجارت و ازدیاد صادرات و تسهیل حمل و نقل و واردات و غیره و مخصوصاً نظر باین که دولتهای وقت توجهی بقسمت جنوت ابران نکرده اند مثل اینکه معامله ابران دومی شده است نسبت بجنوب ابران و نسبت به خلیج با این که بسیار بدآب و هواست و زندگان آنها خیلی مشکل است. باین مردم بدبختی در نهایت سختی و شدت در آنجا زندگان میکنند و حفظ سرحدات را میکنند بالاخره وسیله زندگان مردمان داخلی مملکت را آنها تهیه میکنند حقیقه باید توجه فوق العاده نسبت بآنها کرد اصل موضوعی را که میخواهم سؤال کنم راجع به قانون است يك قانونی بالغاء باج راه از مجلس گذشت و قریب شش میلیون تومان بر مردم تحمیل شد و مردم هم با کمال میل و رغبت قبول کردند و چنانکه آقایان سابقه دارند هیچکس ایا و امتناع نکرد و از هیچکس اظهار عدم رضایت نشد چرا بجهت اینکه در تلو وضع این مالیات تصویب شده بود که بمصرف اصلاحات مملکت خواهد رسید که از جمله آنها راه خواهد بود و بنده اطلاع کامل دارم که بر طبق تشخیص وزیر محترم مالیه در سال ۱۳۰۵ هشتاد و پنجهزار تومان و در سال ۱۳۰۶ همین مبلغ که مجموعش صد و هفتاد هزار تومان باشد و جوهری بود است که قانوناً بایستی بمصرف راه از بندر عباس بکرمان شود و از این مبلغ قریب شصت هزار تومانش هذمه السنه گویا بمصرف راه رسیده

و دوازده هزار تومانش هم سنه گذشته حالا این راه ها که ساختند از روی ناحیه بندی آبا متعلق و مشمول آن قانون میشود که منتسب شود براه عباسی یا خوب راهی ساخته شده بآن کار ندارم اما هفتاد هزار تومان که از صد و هفتاد هزار تومان خارج شد نود و هشت هزار تومان باقی است. بنده مکرر از سنه گذشته باینطرف با وزارت فواید عامه چه کتباً مذاکره کرده و چه حضوراً و شفاهاً مذاکره کرده ام هم وقت اطمینان کامل وسند داده اند که مشغولند مخصوصاً قسمت اخیر قبل از اینکه آقای امیر لشکر وزیر فواید عامه شوند خطوط و مکانی در دست است که گفتند مشغولند بالاخره ورنوس در آنجا بود و مشغول انجام وظایف بود بعلاوه بر علیه بنده يك تلگرافی کرده بودند در جرائد که با وجود اینکه دولت مشغول راه سازی است تو چرا اظهار کردی که راه نیسازند و تکیه بعدم علم خودت کردی و من منفعلم شدم که خوب دارند راه میسازند بنده دیدم راه میسازند حق با آنها است اما بلافاصله تلگراف رسید از بندر عباس که تعطیل کردند دیگر راه نیسازند و بنده هم اطلاع دارم که دستگاه را برچیده اند و راه را معطل گذارده اند بنده عرض میکنم اگر چنانچه این راه در زمستان ساخته نشود در تابستان ممکن نیست. در زمستان گذشته بدلائل برگذار کردند و همینطور گذشت تا زمستان تمام شد تابستان هم عذر موجه داشتند حالا هم زمستان است اگر برچینند میسازند سنه آتی و البته نه قانوناً نه اخلاقاً نه سیاستاً نه وجداناً بایستی يك همچو راهی که تأثیر دارد در بلوچستان در کرمان و يك قسمتی از فارس يك قسمتی از خاك افغانستان (که تمام این نقاطی که اسم بردم باید مال التجاره شان از این راه وارد بندر عباس بشود و از آنجا صادر بشود) و همچنین خراسان نباید تعطیل شود. بچه دلیل باید تعطیل شود. همینقدر میخواستم استدعا کنم که اطمینان کامل بدهند که سریعاً مأمورین مشغول تسطیح راه خواهند شد. يك نکته دیگری

تذکر میدهم که راه عباسی از کرمان يك مقدار زیادیش تسطیح شده فقط تعمیر لازم دارد یعنی از کرمان بکوهستان و از عباسی بکوهستان و بکشمیت هم از کوهستان (که در يك موقع بسیار بد زشتی آنها برای يك امر مشوم نامشروعی تسطیح شده) حالا تعمیر لازم دارد قسمتی که مانده يك قسمت از کوهستان است که باید تسطیح شود و بنده تصور میکنم که بجای نود و هشت هزار تومان پنجاه هزار تومان برای تسطیحش کافی است و بنده هیچ دلیلی برای تأخیرش نمی بینم.

وزیر فواید عامه - راجع به راه بطوریکه نماینده محترم فرمودند و بنده تحقیقات کردم همینطور که میفرمایند تصدیق میکنم که راه را تعطیل کرده اند و علت تعطیل این بود. که چون در ابتدای امر بواسطه عدم اطلاع بيك بودجه صحیحی تشکیلات غیر صحیحی داده اند برای تسطیح و شوسه نمودن راهها و شروع کرده بودند بشوسه کردن یعنی يك میزان را برای خودشان در دست گرفته بودند که ما فوق آن بودجه بوده است که بایستی از مردم بگیرند و بمصرف راهها رسانند حالا که آخر سال شده و بحاسبات رسیدگی شده می بینیم که محلی بقی نمانده و میخواهند يك قسمت از عملیات را مقطوع بکنند ولی در ضمن اطمینان میدهم تا تشکیلات که در نظر گرفته شده و بودجه که با وزارت مالیه در نظر گرفته شده و مساعدت فرموده اند در ابتدای سال آتی شروع میشود و کلیه نواحی که نیمه کاره مانده و همینطور نواحی دیگری که شروع نشده شروع و تمام خواهد شد.

کارزونی - بنده عرض میکنم که البته نمیتوانم به بیم دروزار آنها ترتیب تشکیلاتشان چیست و چطور پولها را تقسیم کرده اند نظر بنده به قانون است بنده عرض کردم بر طبق قانون هشتاد و پنج و هشتاد و پنج صد و هفتاد هزار تومان بر طبق تشخیص وزارت مالیه معین شده است برای تعمیر راه از عباسی بکرمان آبا میفرمایند صد و هفتاد هزار تومان کمتر است؟ آبا میفرمایند این پولها تمام شده و دیگر محلی ندارد اگر اینطورها است

بنده متقاعد میشوم. ولی اینطور نیست بنده استدعا میکنم از آقای وزیر محترم فواید عامه بنده هم شرفیاب میشوم بفرستند دوسیه را بیاورند صورت مخارج را بیاورند اگر صد و هفتاد هزار تومان که عرض میکنم کمتر است بفرمائید قبول میکنم اگر صد و هفتاد هزار تومان است و تمام خرج شده البته بنده هم حرفی نخواهم داشت ولی در صورتیکه اینطور که بنده عرض میکنم تمام خرج نشده و تقریباً هشتاد هزار تومان از این پول اختصاصی که قانوناً ممکن نیست جای دیگر خرج کرد باقی باشد دیگر دلیل ندارد تعطیل کنند.

وزیر فواید عامه - ممکن است تشریف بیاورند وزارتخانه

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی

حاج میرزا مرتضی - بنده کما اینکه سابقاً عرض محترمه آقایان رساندم اعضاء عالییه کرمان يك ماليات جدید الاختراعی در کرمان از اصناف شروع کرده اند میگيرند و تلگرافات مفصلی هم توسط بنده بوزارت عالییه کرده اند و بنده شخصاً بوزارت عالییه دادم و جواب مرحمت فرمودند و آن مالیات مستغلات است که از سرقفلی مطالبه میکنند همه آقایان مسبقاً در طهران در سایر ایالات و ولایات سرقفلی هست سرقفلی يك امر موهومی است يك چیزی است که میگویند چون من اینجا مدتی است نشسته ام حق اولویت دارم اعضاء عالییه با کمال سختی و تشدد مشغول شده اند در کرمان مطالبه این مالیات را برخلاف قانون از مردم میکنند در صورتی که اگر دولت بخواهد مالیات وضع کند باید با تصویب مجلس شورای ملی آن مالیات را از مردم بگیرد و الا برخلاف قانون است و باید دولت جلوگیری کند چندین دفعه بنده خدمت آقای وزیر عرض کردم جوانی ندانند. در

يك موقعی فرمودند که این سرقفلی در کرمان هست فرق دارد با سرقفلی جاهای دیگر. بنده نفهیدم فرقت با جاهای دیگر چه چیز است سرقفلی يك عنوانی است

که در همه جا مرسوم است در طهران می گیرند در آذربایجان میگیرند در سایر نقاط میگیرند در اینجا ملاحظه بفرمائید تمام آقایان نمایندگان طهران و ایالات و ولایات مسبقاً هیچ جا دیده اند که مالیات سرقفلی بگیرند؟ فقط در کرمان شروع کرده اند و با نهایت شکنجه و سختی از اصناف يك مبلغی میگیرند و آنها هم هر چه داد میزنند بجائی نمیرسد استدعا میکنم از آقای وزیر عالییه در این خصوص اگر اطلاعی دارند یعنی اگر امری فرموده اند که این مالیات را متروک بدارند که هیچ و اگر نیست خواهش میکنم يك تلگرافی بفرمایند که این مالیات را آنچه گرفته اند پس بدهند و اگر نگرفته اند موقوف مطالبه بگذارند.

وزیر عالییه - همانطور که نماینده محترم اظهار کردند سابقاً در این باب به بنده مراجعه کردند و تلگرافاتی هم از کرمان به بنده رسیده بود خودشان هم تذکر دادند و بنده خدمتشان عرض کردم که این عنوان سرقفلی که در کرمان هست شبیه به سرقفلی که در جاهای دیگر هست نیست و باین جهت است که يك اختلاف نظری پیدا شده است این را صاحبان دکانين يك عوائدی هست که اسمش را سرقفلی میگذارند (دیگران یعنی اداره عالییه این را يك عوائدی تصور میکنند و عنوان سرقفلی را برای کلاه سازی گذارده اند در همان وقت بنده اطلاعات خواستم راجع به آنجا رسید آقای روحی نماینده محترم هم در این باب بوزارت عالییه مراجعه کردند و بنده از ایشان خواهش کردم که خودشان در این باب مذاکره کنند با اداره مربوطه و گمان میکنم یعنی اینطور اطلاع دارم که قضیه بيك صورتی که طرفین یعنی هم اداره عالییه هم مردم راضی شده اند حل شده.

حاج میرزا مرتضی - عرض کنم مردم راضی نشده اند اگر اطلاعی داده اند بمحضرت عالی بنده تکذیب میکنم مردم راضی نشده اند باز شکایت دارند. دلیل بر این

هم مکانی است که به بنده رسیده اکثر میل دارند خدمتشان تقدم کنم. اما اینکه میفرمائید این سرقفلی با جاهای دیگر فرق دارد عرض میکنم هیچ فرقی ندارد همین عنوان است حق اولویت است و يك چیزی است که آن شخص که مدتی در این دکان نشسته میگوید من يك اولویت دارم و من این حق را اجاره میدهم و این يك اصطلاحی است و اصناف رفتار میکنند ایداً فرقی با سایر جاها ندارد اگر در جاهاي دیگر رسم است و میگیرند خیلی خوب از کرمان هم بگیرند ولی چون هیچ جا سابقه ندارد خوب است قدغن کنند این مالیات را نگیرند.

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - سؤال بنده از آقای وزیر فواید عامه راجع بدو موضوع است بطور اختصار عرض میکنم اگر خاطر نمایندگان مستحضر باشد وقتی که دولت میخواست از مجلس اجازه بگیرد برای کشیدن خط آهن يك نقشه هم ما دادند و گفتند مطابق این نقشه از این خطوط خط آهن میگذرد و آن نقشه را بنده هم دارم آقایان هم شاید داشته باشند نقطه نظر هم این بود که خط آهن از بندر جز بیابند باسترآباد و شاهرود از آنطرف بطهران بجه نظر یکی اینکه از کنار صحرای ترکمن بگذرد از نظر سوق الجیشی و جهات نظامی و یکی هم راه مشهد بطهران هم نزدیک شده باشد که در آتیه بمشهد نزدیکتر شده باشیم و هم بان جبال مرتفعه شاخه بر نخورند و تونل بان زیادی لازم نداشته باشد. جهات عدیبه ذکر میگردند بجای اینکه خط آهن از این خط کشیده شود البته مهندسین هم میبایست بروند نقشه بردارند تحقیقات بکنند خطوطی که در این قسمت فرض میشود بالاخره از سه راه یا چهار راه بیشتر نیست يك خط از راه مازندران میآید به فیروز کوه و از فیروز کوه میآید به خوار و راهین يك راه هم از بندر جز بیابند دامغان و از دامغان به سمنان. يك راه هم از بندر جز باسترآباد و شاهرود و طهران این سه

خط طریقی است که فرض میشود ولی البته باید اسرع طرق و اسهل و انفعش را در نظر گرفت. کوتاه ترین راه و سهلترین راه را باید در نظر گرفت و البته منافع عمومی راه را باید در نظر گرفت و آنوقت دولت تصدیق کند که شما مطابق تشخیص مهندسین از این خط باید عبور کنید نه از آن خط یعنی دولت مرجحات برای انتخاب یکی از این طرق بعد از يك تحقیقات و مطالعات ذکر کند. در نتیجه تحقیقات که بنده کردم این آفتاب امریکائی در این مدت معلوم نیست کجا را نقشه برداری کرده اند يك راهی که قبلاً شاید در دوره استبداد هم مطابق اطلاعاتی که بدست آورده اند و اسهل طرق هم همین است راهی است که از بندر جز میروند باسترآباد و از باسترآباد کج میکنند حاشیه صحرا و يك دهنه است معروف بدهنه تنگ سوراخ که ترکمنها نسی که می آیند بخراسان از آن راه می آیند به میامی و همه جا مسطح است و هیچ تونل نمیخواهد درشکه هم میروند آقایان مهندسین نرفته اند بازدید کنند که يك همچو راهی هست و بالاخره آوردن از مازندران بان طرف عراق و گذراندن از این جبال شاخه کارسپلی نیست مخارج زیادی میخواهد تونلهای زیاد میخواهد اگر ما يك راهی داشته باشیم که محتاج بتونل های زیاد باشد تصدیق بفرمائید آن راه را باید تغییر داد بعلاوه اتصال طهران بمشهد را هم در آتیه باید ملاحظه کرد يك راه راهی است که از بندر جز میآید باسترآباد و می آید به کتل زرین گل و از آنجا به بسطام و شاهرودان راه هم ارتفاعات زیادی ندارد ولی آن تحقیقاتی که باید در اطراف آن بکنند مهندسین نکرده اند همینطور يك گردش کرده اند مثل اینکه قصدانشائی نبود است يك راه هم راهی است که مسعود الملک هزار جریبی امتیازش را گرفته بود و اقصر طرق یعنی اقصر راه بندر جز بطهران و اسهلش همان راه است برای اینکه در نزدیکی بندر جز يك اراضی است معروف به شهر

خرابه حالا که بحر خزر شروع کرده آبش باغین برود آثار این شهر ظاهر شده است آن محل موسوم است به باقو و مسعود الملک بموجب امتیازی که گرفته است راه از بندر جز تا باقو را تسطیح کرده است. در نظر داشتند که از باقو بیاید بیک نقطه که معروف است به میل رادکان و این یک قضیه است که در غالب نقاط این مملکت یک میلهائی است معروف به میل رادکان و گویا در خراسان هم هست بین دامغان و بندر جز نقطه است میل مرتفعی است معروف به میل رادکان از آنجا میآید به چمنی که معروف است به چمن ساور و از آنجا می آید بدامغان و مطابق تحقیقاتی که بنده کردم آنجا هم تونل نمی خواهد راه بندر جز بدامغان از این طریق چهارده الی پانزده فرسخ است یعنی اقصی راه درنا بعراق همین راه است یعنی از این رشته جبال البرز شما یک جائی ندارید یک بندری که باین نزدیکی وصل شود بیکی از شهرهای مرکزی. بنده موضوع سؤال این بود که آیا وزارت فواید عامه در این قسمت اراضی که بنده عرض کردم بوسیله مهندسیین خط آهن تحقیقات عمیق کرده اند و میتوانند توضیح بدهند که چه خطی را از این خطوط انتخاب میکنند و کدام یک از این خطوط ارجح است و جهات رجحان و مزیتش را میتوانند توضیح بدهند. با خیر؟ سؤال دیگر بنده راجع براه خراسان است. راه سازی خراسان را همانطور که آقای کازرون و سایر رفقا اظهار کردند مدنی است شروع کرده اند از فیروزکوه راه سازی میکنند بشاهرود و اتفاقاً راه را هم خوب ساخته اند ولی تصدیق باید بکنند وزارت فواید عامه که این راه راه خراسان نیست چرا برای اینکه این کتلهای جاجرود از آنجا بجائی که موسوم به دله چای و پل فردوسی است و از آنجا به گردنه که معروف است به گردنه دیو سفید اینها یک گردنه های خیلی بزرگی است و کامیون رد نخواهد شد اتومبیلهایی بارکش از آنجا نمیتواند برود

حق این اتومبیل های فرد هم زحمت می رود البته اگر نخواهند کامیون رد شود باید پوله های زیاد خرج کنند. عجالتاً شاید مقتضی نیست بعلاوه در زمستان اینقدر بارندگی میشود و برف در گذارها میریزد که عبور و مرور با اینکه راه هم شوسه باشد نمیشود بالاخره راه همان راه معمولی است راه از ایوان کی به خوار و سمنان متأسفانه بجای اینکه این راه را مقدم بدانند از آن راه شروع کرده اند. حالا از نقطه نظر اتصال مازندران بخراسان و فیروز کوه شوسه شده است خیلی خوب است ولی راه طهران بمشهد از این راه نخواهد بود ناگزیر باید راه خوار و ورامین را هم تسطیح کرد یعنی طهران را بسمنان از طریق خوار و ورامین تسطیح کرد و با عبور و مرور زیادی که زوار و غیر زوار در این راه میکنند و از شاهراه های این مملکت میشود می بایستی فواید عامه اقلاد در آن قسمتی که اتصال بطهران دارد مقدم داشته باشد. دیگر اینکه مجلس یک امتیازی داد بمسعود الملک هزار جریبی بعد هم امتیاز را بموجب قانون الغاء باج راهها ملغی کرد و گویا دولت در حدود هفده هیجده هزار تومان هم بایشان و شرکا شان بابت مخارجی که کرده بودند پرداخت ولی این هیجده هزار تومان را مثل اینکه دور ریخته اند برای اینکه فواید عامه تعقیب نکرد که این راه تمام شود برای اینکه قطع نظر از کشیدن خط آهن از نقطه نظر اتصال بندر جز بنقاط خراسان میبایستی هر چه زودتر این راه تسطیح شود مطابق قانون هم (البته این مسئله را تذکراً عرض میکنم اعتراضاً نیست) عواید هر ناحیه باید خرج خودش بشود. ناحیه هم این نیست که وزارتخانه درست کند ناحیه آن است که در موقع وضع قانون محرز بود. شنیدم که یک نواحی از نو زبرو رو میکنند از نقطه نظر اینکه اشکال قانونی رفع شود ولی رفع نمیشود. عوائد بندر جز را نمیشود جای دیگر برد خرج کرد بندر جز را باید مقدماً وصل کرد به دامغان بشاهرود

باسترآباد به راه خراسان و یک طرف هم مازندران بالاخره دامغان و استرآباد و شاهرود و اینها علاقه شان به بنادر مازندران است در حکم مازندران حساب است از عوائد سرخس و لطف آباد و درجز باسیستان و دزداب معنی ندارد خرج دامغان بشود عوائد سرحدی شمال میبایستی خرج آن ناحیه بشود. در هر حال بنده سؤال این بود که آیا برای خوار و ورامین اقدامی کرده اند خیلی دارند که این راه در آئینه نزدیکی شوسه شود یا نه؟ ثانیاً راه دامغان به بندر جز که مقدمه عرض کردم در نظر دارند شوسه شود؟ و این بیست هزار تومان که مسعود الملک خرج کرده است و آن راه را ساخته است آیا از بین خواهد رفت؟ راه شاهرود باسترآباد که سی هزار تومان مردم استرآباد و شاهرود اعانه داده اند و خرج شده و همینطور راه نیمه کاره مانده آیا در نظر دارند که این راه را بسازند و تسطیح کنند و عبور و مرور بین استرآباد و شاهرود تسطیح شود یا خیر بعلاوه از نقطه نظر نظامی و سوق الجیشی تصدیق میفرمائید راه بندر جز باسترآباد و شاهرود هرچه زودتر شروع شود و طهران اتصال تام و تمام به صحرای ترکمن پیدا کند بهتر است

وزیر فواید عامه - اینکه راجع بقسمت راه آهن و عملیات مهندسیین سؤال فرمودند البته تا عملیات مهندسیین تکمیل نشود و خطوطی که از آن نقطه باید خط آهن عبور کنند تعیین نشود قطعاً جواب نمیتوانم بدهم و مهندسیین مشغول هستند چرتسکی در یک نقطه و باز هم که مهندسیین وارد شوند در نقاط دیگر مشغول هستند و در یک قسمت شاید زودتر تمام شود و بعد از آنکه تمام شد البته بنظر نمایندگان خواهد رسید راجع به قسمت راه فرمودند اولاً راه بطور قطع باید ساختمان شود ولی تصدیق میفرمائید که همه را دفعه با این پولی که تخصیص داده شده به راه نمیشود شروع کرد ولی چیزی که اینجا فرمودند قابل توجه است آن مسئله تقسیم نواحی است

اگر در این موضوع چیزی بنظر مبارک رسیده است ان است که از نقطه نظر تقلیل بودجه طرق چهارده ناحیه را تقلیل دادند و برای اینکه مهندسیین و مباشرین کم شوند و آن ناظر خرج و نحوایلداران و چیزهایی که درست کرده بودند از بین برود این طور تشخیص داده شد که هم جریان کار سرعت پیدا کند و هم بودجه تقلیل شود و در سایر ترتیبات هم اقدامات لازمه خواهد شد.

رئیس - (خطاب بوزیر مالیه) پیشنهاد آقای وزیر مالیه چه بود.

وزیر مالیه - راجع بدستور بود بنده تقاضا کردم لایحه مربوطه بعوارض بندری مطرح شود خوب است آقایان هم موافقت بفرمایند

رئیس - دو پیشنهاد دیگر هم رسیده است. پیشنهاد آقای محمد ولی میرزا.

(مضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم کنترات مسیو هفمن جزو دستور شود.

رئیس - پیشنهاد آقای روحی

(بان کیفیت خوانده شد)

پیشنهاد میکنم لایحه استخدام مسیو هفمن متخصص نقشه برداری مقدم بر دستور باشد.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - عرض میکنم الان در جلسه خصوصاً یک مسئله مذاکره شد، خوب است اول آنرا مطرح مذاکره قرار دهند وقتی که تمام شد آنوقت کنترات هوفمان را مطرح کنند و بنده هم موافقم غرض این است که این مقدم باشد. زیرا کار مجلس باید بجریان بیفتد.

رئیس - آقای ضیاء هم یک پیشنهادی کرده اند

(باین عبارت خوانده شد)

پیشنهاد میشود که طرح پیشنهادی راجع به تفسیر قسمت اخیر ماده ۹۳ نظامنامه داخلی مربوط با انتخاب کمیسیون های باشد و تقدیم مقام منبع رباست شده است در درجه اول جزو دستور شود

جمعی از نمایندگان - صحیح است - مخالفی ندارد.

رئیس - رای گرفته میشود باین پیشنهاد آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند.

(عده زیادی قیام کردند)

رئیس - تصویب شد.

کفیل وزارت است و تلگراف - بنده مختصر لایحه داشتم برای تقاضای اعتبار متحرك برای پرداخت حقوق اعضاء تلگرافخانه و پستخانه چون خیلی مختصر است تقدیم می کنم و تقاضا دارم قرائت شود و به کمیسیون مراجعه شود.

بعضی از نمایندگان - بعد از دستور.

(طرح پیشنهادی آقایان نمایندگان بشرح ذیل خوانده شد)

اهمیت نظامنامه داخلی مجلس از نمایندگان محترم پوشیده نیست و معلوم است که عملی و سهل بودن نظامات مجلس در وضع قوانین ...

بعضی از نمایندگان - اصل ماده قرائت میشود

(اینطور خوانده شد)

بنا بر این امضاء کنندگان عجالاً تغییر قسمت اخیر ماده ۹۳ نظامنامه داخلی را که بعد از جمله : در انتخابات مجلس عمومی بغیر از انتخابات هیئت رئیسه بطریق ذیل عمل میشود. واقع است با قید دو فوریت بنحویذیل پیشنهاد میمائیم : قبلاً پنج نفر از نمایندگان برای استخراج آراء بقرعه معین میشوند و بعد هر يك از نمایندگان حاضر در جلسه ورقه رای خود را در پاکت و در ظرفی که پیشخدمت مخصوص نزد او میآورد گذارده و پس از اختتام اخذ آراء نمایندگانیکه بقرعه تعیین شده اند در

خارج از مجلس استخراج آراء نموده نتیجه را بر رئیس در مجلس اعلام مینماید

بعضی از نمایندگان - کسی مخالف نیست.

رئیس - رای گرفته میشود بفوریت قسم اول.

آقایان موافقین قیام فرمایند.

(عده زیادی قیام کردند)

رئیس - تصویب شد. فوریت قسم دوم. مطرح است.

مخالفی ندارد (گفته شد خیر) رای گرفته میشود

بفوریت قسم دوم. آقایانیکه موافقند قیام فرمایند.

(جمع کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

(ماده پیشنهادی مجدداً بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - آقای روحی

روحی - مخالفم

رئیس بفرمائید

روحی - غرض بنده از نقطه نظر مخالفت با این

پیشنهاد و این ماده نیست و بنده این ماده را خیلی

لازم میدانم ولی تصور میکنم محتاج بیک اصلاحاتی است

اولاً میگویند که پیشخدمت ظرف را میآورد. شش تا

ظرف است. اینها را چگونه میآورد؟ یکی را روی

سرس میگذارد یکی روی شانه اش (همه بین نمایندگان)

اجازه بفرمائید، این را آخریچه ترتیب باید معین کنند

باید این مسئله تصریح شود. که اولاً کی میآورد. و

ابتداء از چه کمیسیون شروع میشود. بعد کدام. بعد چه

و دیگر اینکه مجلس در آنحالت چه صورتی خواهد داشت

آیا مذاکرات ادامه داده خواهد شد. یا تعطیل می

شود برای رای گرفتن این قسمت باید اصلاح شود و

همینطور در يك قسمت دیگرش هم محتاج باصلاح است

و الا بنده خودم امضاء کرده ام و موافقم

رئیس - در آن قسمت اول که فرمودند يك پیشنهادی

آقای فهمی داده اند که در موقع قرائت میشود

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

رئیس - بفرمائید

شریعت زاده - نظر بنده این است که در این پیشنهاد

اشکالی وارد نیست زیرا در طرز رای دادن سوابق عمل

بدرجه ایست که اشکال و تغییری بنظر نمیرسد. و بدیهی

است برای هر کمیسیون يك ظرف معینی لازم است

و تمام آراء را در يك ظرف نخواهند ریخت اینها يك

مسائلی است که بطور واضح چندین سال است مجلس آن عمل میکند

و بالاخره لزومی ندارد که تا آن ترتیبات را تغییر بدهیم

پیشخدمت ظرف را میآورد و ما هم رای میدهیم و

ممکن است مذاکرات هم ادامه داده شود. و اشکالی

هم بنظر نمیرسد.

رئیس - آقای رفیع

یکی از نمایندگان - نیستند

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - اصولاً بنده موافقم که باید اصلاحی در

این باب شود ولی در طرزش بنده عراضی دارم که

حالا بعرض مجلس میرسانم. اولاً اینکه میفرمائید ظرف

را پیشخدمت میآورد. بنده عقیده ام این است مثل

انتخاب هیئت رئیسه ظرفی که در آن آراء باید ریخته

شود خوب است بگذارند روی تریبون. و وکلاء هم

آراء خودشانرا در آنجا بیندازند و این ترتیب بهتر از

این است که آراء پیش خودشان باشد و ظرف را بیاورند

جلوشان و آنوقت بیندازند نوبی ظرف برای اینکه بدانند

مقصود بنده چیست عرض میکنم قانون گذار همیشه

اصل بدینی را باید رعایت کند و اگر این نظر رعایت

نشود ممکن است مثلاً بعد از آنکه ظرف را آوردند بنده

دو ورقه در دست داشته باشم و دو پاکت در دستم

باشد هر دو را در ظرف بیندازم. پیشخدمت هم که

مأموز تقیضات نیست بلکه تمام حواسش متوجه این

است که زودتر رای را از آقایان وکلاء بگیرد نگذرد.

پس برای اینکه این تصور در میان نباشد خوبست نظر

بنده را مراعات بفرمائید این یکی. ثانیاً اینکه عرض

میکم این قانون نباید عطف بماسق شود. آقایان مستحضرنند

قانونی که ما راجع به مختلسین گذرانندیم در هیچ جای

دنیا اختلاس مأمورین دولت را موکول بمسور زمان

نمیکند بلکه همیشه باقی است و همیشه باید گاهلا و

بشدت تعقیب شوند - حالا غرضم این است که این

قانون را هم نمیشود مثل آن عطف بما سبق کرد. و چنین

بنائی برای آتیه نباید گذارد.

رئیس - آقای دادگر

(از مجلس خارج شده بودند)

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - اگر مطابق نظر نماینده محترم در

موقع انتخاب کمیسیونها ما عمل کنیم آن منظوری که

ما از اخذ آراء داریم که مجلس از رسمیت خارج نشود

حاصل نمیشود و تصور میفرمائید که با این نظر جنابعالی

غیر ممکن است و بهترین طریق برای پیشرفت مقصود همین

ترتیبی است که پیشنهاد شده. باین طور که پیشخدمت مثل

تمام مواقعی که میخواهند رای بگیرند ظرف آراء هر يك

از کمیسیون ها را بیاورد و از نظر آقایان نمایندگان

میگذرانند و آقایانهم آراء خودشان را در آن میاندازند

و بعد در خارج میبرند و استخراج می کنند و باین ترتیب

هم مجلس از مذاکره خارج نمیشود و هم وقت آقایان

نمایندگان و وقت مجلس تضییع نمیشود. و راجع بعطف

بما سبق هم که اشاره فرمودند هیچیک از آقایان که این

طرح را امضاء کرده اند نظری نسبت بسابق نداشته اند

و همچو نظری که فرمودید نداشته اند و تصور میکنم

این طرح فقط راجع به انتخابات بعد است و نظر دیگری

در کار نیست. مقصود این است مطابق این تصمیمی که

گرفته و اتخاذ شده قضیه خاتمه پیدا کند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

آقا سید یعقوب - بنده با کفایت مذاکرات مخالف
رئیس - اجازه نخواسته اید. آقای ضیاء باقیاننده اند
و موافقتند.

آقا سید یعقوب - بنده اجازه خواسته بودم.
رئیس - بفرمائید.

آقا سید یعقوب - تصدیق میفرمائید این شبهه را که
آقای کازرونی بیان کردند از بیانات آقای احتشامزاده
رفع نشد. برای اینکه پیشخدمت چون پیشخدمت مجلس
است بدیهی است که احترامات آقایان نمایندگان را از
دست نخواهد داد. مثلاً يك نماینده که بیشتر علاقه مند
به کمیسیون خارج است و میخواهد انتخاب شود
ممكن است سه ورقه در ظرف رأی کمیسیون خارج
بیندازد.

بعضی از نمایندگان - اینطور نیست.

آقا سید یعقوب - اجازه بفرمائید. در موقعی که
قانون نوشته میشود باید تمام قروض مسئله مذاکره
شود زیرا قضیه بر فرض صدق مقدم است نه اینکه
بنده سوء ظنی بکسی داشته باشیم. با اینکه بگویم خدای
نخواستہ آقایان نمایندگان این کار را میکنند ولی در صورتی
که همچو قضیه واقع شد قضیه قضیه شرطیه است و فرض
صدق مقدم است نه اینکه ما که از آسمان آماده ایم و
مقدسیم این کار را میکنیم تحیر. فرض میکنم در دوره
هفتم يك کسی آمد و خدای نخواسته این کار را کرده
این احتمال است. در قوانینی که نوشته میشود باید
احتمال را سد کرد. نه اینکه يك فرض محتمل الوقوعی باشد
و بنده این مسئله محتمل را هم فرض میکنم که
هیچوقت واقع نمی شود ولی خوب است همان طور
که برای هیئت رئیسه قرار داده اند که مهره نفتیشیه
همراه داشته باشند در این مورد هم همانطور باشد بیخود
که سابقین اینطور مراعات همه چیز را نکرده و این
شکل قرار نداده اند زیرا آنها همه چیز را دیده اند
و جلسات متعدد هم داشته اند و از روی مطالعه آمده

اند و این کار را کرده اند نه اینکه این مواد را از يك
جائی پیدا کرده و در این جا جا داده اند لابد آنها
دیده اند اختلاف پیدا شده آنوقت آمده اند و برای
احتراز از هر گونه اختلافی مهره نفتیشیه را قرار داده
اند و مفتش و ناظر پیش بینی کرده اند. پیشخدمت
را نمیشود مأمور این کار قرار داد که اگر فرضاً در
دوره هزارم نه دوره هفتم که (شاید خود ما بازوکیل
باشیم) که تا آنوقت ما قطعاً خاك شده ایم اگر يك
کسی آمد و اینکار را کرد مثلاً پیشخدمت بیاید و مقام
ریاست عرض کند که آقا فلان نماینده بجای يك ورقه
دو ورقه انداخته است يك نفر پیشخدمت چنین کاری را
نخواهد کرد و نمیکند اینکه آقای کازرونی گفت این يك شبهه
است که آقایان باید بآن توجه بفرمایند. اینکه برای
انتخاب هیئت رئیسه آمده اند هیئت نفتیشیه و مهره
نفتیشیه قرار داده اند. اساس نبوده و ناچار نظریك
مصلحتی بوده است. چه ضرر دارد همین نظر هم در
مورد انتخاب کمیسیونها منظور شود. مخصوصاً اینکه در
دوره های دیگر داو طلب کمیسیونها خیلی زیاد است
و دواعی نمایندگان خیلی زیاد است. خوب! فرض می
کنیم اگر همچو مسئله واقع شد تکلیف چیست؟
این مطلب را آقای کازرونی فرمودند بنده تصدیق دارم
و خواست آقایانم يك توجهی بفرمایند.

رئیس - آقای ضیاء

آقا سید ابراهیم ضیاء - در این قسمت که بعضی از نمایندگان
محترم اشکال کردند و فرمودند نمکنست در آراء کم و زیادی پیش
بیاید این اشکالی که شد نسبت بهمان طرز انتخاب هیئت رئیسه
هم که بآن اشاره فرمودند وارد است. و برای پیش بینی
در این قسمت هم پیشنهادی شده است و مقصود حاصل
شده برای اینکه ذکر شده است که در پاك گذارده
خواهد شد و مسلم است که دو پاك از يك نفر نماینده
توسط پیشخدمت قبول و پذیرفته نخواهد شد. و البته
هیچ نماینده حاضر نیست که مرتکب همچو کاری شود

ثانیاً در موقم باز کردن پاكات اگر دورأی در يك پاك
باشد مستخرجین حتماً قبول نخواهند کرد و این اشکال
رفع خواهد شد اینرا پیشخدمت مخصوص ویدش از يك پاك
از بکنفر نماینده نمیگیرد و مستخرجین البته مراقب
خواهند بود که زیادتر از يك رأی را قبول نکنند.
خوب نظرم است در یکی از انتخابات خود آقای آقا سید
یعقوب جزو مستخرجین آراء بودند و مأمور استخراج
بودند معمول این طور است که آراء را میگیرند و عده
حاضرین مجلس را معین میکنند آنوقت به نسبت عده
حاضرین رأی را شماره میکنند. در انتخاب هیئت
رئیس هم معمول این است که اگر رأی زیاد باشد بر
میدارند و حساب نمیشود. پس اشکالی بنظر نمیرسد.

در عطف بمسابق هم که آقای کازرونی فرمودند باید
عرض شود که از امروز به بعد هر انتخابی که راجع به
کمیسیونها پیش بیاید بعد از تصویب این پیشنهاد معلوم
است که مطابق همین ترتیبی خواهد بود که از تصویب
مجلس میگذرد. پس تصدیق میفرمائید که عطف بمسابق
در کار نخواهد بود. اینکه آقای روحی فرمودند در حال گرفتن
رأی مجلس چه صورتی خواهد داشت در نظامنامه در ماده ۹۳
ذکر شده که در آنحال مجلس تعطیل نخواهد بود و نمایندگان
در مجلس مطابق ماده نظامنامه باید خارج شوند و ذکر
شده که مجلس تعطیل نخواهد شد. اما در این قسمت
پیشخدمت با ظریف میآید خدمت آقایان نمایندگان و رأی
میگیرد. و خود همین ترتیب حاکی است که مجلس
تعطیل نخواهد بود بخارج بذكر دیگری نیست. همین ترتیب
کمیسیونها انتخاب میشوند و آقای رئیس هم نتیجه
انتخاب کمیسیونها را اعلام خواهد کرد و مجلس هم مشغول
کار خودش است و اشکالی هم بنظر بنده ندارد
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد آقای فهیمی و جمعی از آقایان
قرائت میشود.

(شرح ذیل قرائت شد)

بنابر مقدمات فوق امضاء کنندگان اصلاح قسمت
اخیر ماده نود و سه نظامنامه داخلی را بطریق ذیل

پیشنهاد نموده و تصویب آنرا با قید دو فوریت از مجلس
استدعا داریم. در انتخابات مجلس عمومی بغیر از انتخابات
هیئت رئیسه بطریق ذیل عمل میشود: یکی از ظرفها
در اطاق مجاور مجلس در تحت نظارت یکی از منشیان
و دو نفر از نمایندگان که بقرعه معین میشوند گذاشته
خواهد شد رئیس مجلس انتخاب یکی از کمیسیونها را
اعلام مینماید و پیشخدمت مخصوص مجلس آراء نمایندگان
را اخذ و به هیئت نظار تحویل می کند پس از
آن انتخاب کمیسیون دیگر اعلام و اخذ آراء می
شود همینطور تا وقتی که آراء راجعه به تمام کمیسیونها
جدا جدا اخذ و به هیئت نظار تسلیم شود. هیئت
نظار در خارج مجلس آراء را استخراج نموده و نتیجه
را بوسیله هیئت رئیسه به اطلاع مجلس میرساند.

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - در اینجا در اصل مقصود که عبارت از
انتخاب کمیسیونها داخل مجلس است نتیجه یکی است و
فرقی ندارد. این طرح را چند روز قبل عده آقایان
نمایندگان امضا کرده بودند لکن بنظر بنده در این جا
مطلب قدری غامض است. اولاً این ذکر «انتخاب
پنج نفر برای استخراج آراء» گمان میکنم زیادی است و
همان سه نفر ساق که دو نفر از نمایندگان بقرعه و بکنفر
از منشیها برای نظارت همیشه انتخاب میشدند کافی است
ثانیاً مطلب این است که کمیسیونها باید از مجلس یکی
یکی انتخاب بشوند و بدیهی است که شش کمیسیون
انتخابش بکمرنبه نخواهد بود و در ضمنی که مجلس
مشغول کار است مقام ریاست انتخاب یکی از کمیسیونها
را که صورت گرفته اعلام میکنند و پیشخدمت مخصوص
ظرف مخصوصی را میآورد و دور میگرداند و آراء آقایان
نمایندگان را میگیرد. و جریان مسئله بطوری است که
در این پیشنهاد پیش بینی شده که آن دو نفر نماینده
و بکنفر منشی که مجموعش سه نفر خواهند بود در اطاق
مجاور می نشینند و پیشخدمت آراء مأخوذه را بانها تحویل
میدهد بعد آقای رئیس کمیسیون دیگر را اعلام

بنده تصور میکنم همان پیشنهاد اولیه بهتر است زیرا با امضاء اکثریت عظیم تنظیم شده و امضاهائی که در ذیل آن پیشنهاد میرساند که از هر جهت خوب و با مطالعه بوده است. و باین حال آقایان تصدیق میفرمائید ضرورتی ندارد که دیگر در این باب پیشنهاد مجددی بشود و مباحثات بعمل آید.

فهیمی - بنده توضیح دارم.

حاج آقا رضا رفیع - بنده سؤالی داشتم.

رئیس - آقای ضیاء

ضیاء - بنده عرضی ندارم.

رئیس - آقای روحی

روحی - بنده فقط میخواستم همان قسمت سؤال

آقای رفیع را عرض کنم که این پیشنهاد آقای فهیمی بچه عنوان آیا بعنوان طرح جداگانه است؟ یا بعنوان پیشنهاد است؟ اگر پیشنهادات با آن ماده تعارض دارد خوبست بفرمائید چیست؟ تا تکلیفش زودتر معلوم شود

رئیس - این يك طرح علیحده بود بعد بعنوان اصلاح در آن پیشنهادی شد و ما هم بعنوان پیشنهاد اصلاح نقلی میکنیم. چون پیشنهاد دیگری رسیده و ظهر هم گذشته اگر میفرمائید در جلسه آتی در آن رأی میگیریم.

حاج آقا رضا رفیع - اجازه میفرمائید.

رئیس - بفرمائید

حاج آقا رضا رفیع - بنده گمان میکنم در این مسئله با اندازه کافی مذاکرات شده آقایان همه امضا کرده اند - حالا اگر بعضی از آقایان نظریات دیگری دارند خواست پیشنهاد کنند و بنظر مقام ریاست میرسد. بعد سایر پیشنهادات قرائت میشود

رئیس - عجالاً جلسه را ختم میکنیم

از طرف نمایندگان - صحیح است.

مجلس نیم ساعت از ظهر گذشته ختم شد

می کنند آراء کمیسیون هم که تمام و نحویل آن هیئت شد شروع میشود با انتخاب کمیسیون دیگر و همینطور امر جریان دارد تا وقتی که تمام کمیسیونها انتخاب شوند و آن هیئت در خارج استخراج میکنند و نتیجه بتوسط رئیس به مجلس اعلام میشود. خلاصه اینکه این پیشنهاد تقدیمی باین طوریکه نوشته ایم مطلب را روشنتر و واضح تر میکند تا آنکه نوشته اند: پنج نفر معین میشوند و علاوه کمیسیون ها را هم بطور مطلق نوشته اند و مطلب درست معلوم نیست و در آتی ممکن است اختلاف آراء پیش بیاید ولی این قسمتی که ما پیشنهاد کرده ایم و در این پیشنهاد ذکر شده تمام اشکالاتی که آقای روحی و بعضی آقایان دیگر فرمودند رفع می شود و بنظر بنده این

بهرتر است

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - توضیحاتی که آقای فهیمی برای پیشنهاد خودشان ذکر کردند در حقیقت تکرار مندرجات آن ماده و همان پیشنهاد بود. و دلائلی غیر از آنکه همان پیشنهاد را تأکید میکرد فرمودند همینقدر فرمودند این طور بهتر است. البته بطور کلی يك چیزهائی میشود گفت در صورتیکه هیچوقت در مسائل مربوطه به نظامنامه داخلی هم احتیاج مواد تفصیلی ندارند. در این عمل مجلس طوری است یعنی بقدری واضح است که تصور نمیرود که اگر ماده در مجلس وضع شود منشاء يك تفسیرات و اختلاف نظری باشد. آنطوریکه فرمودند اشکالی که بنظر میرسد این است که فرمودند عده نظاری که انتخاب میشوند بجای اینکه پنج نفر باشد خوب است همان سه نفر باشند فرمودند اگر پنج نفر باشند خوب نیست در صورتیکه بنده برعکس نظر واستدلال ایشان عرض می کنم در هر کاری اگر عده اظار زیاد باشد بهتر است. علاوه فرمودند انتخاب پنج نفر موجب صرف وقت است در صورتیکه اینطور نیست یا قید قرعه فوری پنج نفر از طرف مجلس انتخاب میشوند و اشکالی هم ندارد.